

A בס"ד

Intro

Today we will learn בע"ה מ"ג of זבחים דף מג
Some of the topics we will learn about include.

ואלו דברים שאין חייבין עליהם משום פיגול
The items of a קרבן פיגול for which one who eats them does not get כרת, because as Rashi explains שאין הפיגול חל

אלא על דבר שיש לו מתירין אחרים
The לא על דבר שיש לו מתירין אחרים takes effect only on the parts of a Korban that receive a היתר for their usage through another part of the Korban, while these items do not require a היתר through another part. Rather, some of these items ARE the מתיר for other parts.

קומץ פיגול שהעלו על גבי המזבח
פקע פיגולו ממנו
If the קומץ of a מנחה that became פיגול was burned on the מזבח, the איסור פיגול is removed from the קומץ, and therefore אפילו אם ירדו יעלו
Even if the פסול item may be returned to the מזבח after it was removed.

A

ואלו דברים
שאין חייבין עליהם
משום פיגול

שאין הפיגול חל
אלא על דבר שיש לו מתירין אחרים

קומץ פיגול
שהעלו על גבי המזבח
פקע פיגולו ממנו
אפילו אם ירדו יעלו

B Also

הנותר והטמא לגבי מזבח
פקע איסור מהן
If a Korban that was נותר or טמא was brought and burned on the מזבח, the איסור is removed and one who eats from the נותר וטמא is not liable, because since it was משלה בהן האור
The מזבח's flames caught on to the פסול item, נעשה לחמו של מזבח
The פסול item already became part of the מזבח's fire.

The four sources for that the חובב of חטאת applies only to טומאת הגוף חייב
A person who ate a Korban that was טהור, gets כרת.
However, טומאת בשר פטור
A person who ate a Korban that was טמא, gets only Malkos but not כרת.

B

הנותר והטמא
שהעלן לגבי מזבח
פקע איסור מהן

משלה בהן האור
נעשה לחמו של מזבח

חובב כרת
באכילת קדשים בטומאה

טומאת הגוף חייב
טומאת בשר פטור

1

So, let's review ...

Zugt Di Mishnah

ואלו דברים שאין חייבין עליהם משום פיגול

One who eats from the following items of a קרבן פיגול does not get כרת, because as Rashi explains

שאין הפיגול חל

אלא על דבר שיש לו מתירין אחרים

The **איסור פיגול** takes effect only on the parts of a Korban that receive a היתר for their usage through another part of the Korban, while these items do not require a היתר through another part. As a matter of fact, some of these items are, actually, the מתיר for other parts of the Korban.

As the Mishnah elaborates

1.

הקומץ

The **קומץ** is separated from the מנחה and burned on the מזבח החיצון without any other מתירין.

2.

והקטורת

The **קטורת** is burned twice a day on the מזבח הפנימי without other מתירין.

3.

והלבונה

The **לבונה** of a מנחה is burned on the מזבח without other מתירין.

4.

ומנחת כהנים

The **מנחת נדבה** of a Kohen is completely burned on the מזבח without other מתירין.

5.

ומנחת כהן משיח

The **מנחת חביתין** of a כהן גדול is completely burned daily on the מזבח without other מתירין.

6.

והדם

The **דם** of a Korban is applied on the מזבח without other מתירין.

1

מאמר

ואלו דברים שאין חייבין עליהם משום פיגול

One who eats from the following items of a קרבן פיגול does not get כרת,

because as Rashi explains

שאין הפיגול חל

אלא על דבר שיש לו מתירין אחרים

The איסור פיגול takes effect only on the parts of a Korban that receive a היתר for their usage through another part of the Korban, while these items do not require a היתר through another part.

As a matter of fact, some of these items are, actually, the מתיר for other parts of the Korban.

- 1 -

הקומץ

The **קומץ** is separated from the מנחה and burned on the מזבח החיצון without any other מתירין.

- 2 -

והקטורת

The **קטורת** is burned twice a day on the מזבח הפנימי without other מתירין.

- 3 -

והלבונה

The **לבונה** of a מנחה is burned on the מזבח without other מתירין.

- 4 -

ומנחת כהנים

The **מנחת נדבה** of a Kohen is completely burned on the מזבח without other מתירין.

- 5 -

ומנחת כהן משיח

The **מנחת חביתין** of a כהן גדול is completely burned daily on the מזבח without other מתירין.

- 6 -

והדם

The **דם** of a Korban is applied on the מזבח without other מתירין.

2 Therefore, if one eats from these items, he does not get כרת.

However, the Mishnah continues:

וכל שיש לו מתירין בין לאדם בין למזבח
חייבין עליו משום פיגול

If one eats from items of פיגול that do require a היתר, either for human consumption, OR to be burned on the מזבח, he does get כרת:

Such as,

העולה דמה מתיר את בשרה למזבח
ועורה לכהנים

The meat and hide of an עולה receive their היתר through זריקת הדם;

And

עולת העוף
דמה מתיר את בשרה למזבח

The meat of an העוף receives its היתר through הקטרה מיצוי הדם; and

חטאת העוף
דמה מתיר את בשרה לכהנים

The meat of a חטאת העוף receives its היתר through אכילה הזאת הדם.

=====

2 Therefore, if one eats from these items, he does not get כרת.

וכל שיש לו מתירין
בין לאדם בין למזבח
חייבין עליו משום פיגול

If one eats from items of פיגול that do require a היתר, either for human consumption, OR to be burned on the מזבח, he does get כרת:

Such as...

חטאת העוף
דמה מתיר
את בשרה
לכהנים

The meat of a
חטאת העוף
receives its היתר
through אכילה
הזאת הדם.

עולת
העוף
דמה
מתיר את
בשרה
למזבח

The meat of
an עולת העוף
receives its
היתר through
מיצוי הקטרה
הדם

העולה
דמה מתיר
את בשרה
למזבח
ועורה
לכהנים

The meat and
hide of an עולה
receive their היתר
through זריקת
הדם;

3 The Gemara first discusses a statement of עולא:
 אמר עולא
 קומץ פיגול שהעלו על גבי המזבח
 פקע פיגולו ממנו
 If the קומץ of a מנחה that became פיגול was burned on the
 מזבח, the קומץ איסור פיגול is removed from the קומץ, because
 אם אינו מתקבל
 היאך מביא אחרים לידי פיגול
 Since the הקטרת הקומץ causes the פיגול to take effect, it
 must be considered a valid הקטרה. Otherwise, the rest
 would not become פיגול

And the Gemara applies this Halachah as follows:
 Regarding all פסולים, it depends as follows:
 לא משלה בהן האור
 If the item was put onto the מזבח but the flames did not
 catch on to the פסול item, then
 אם עלו לא ירדו
 ואם ירדו לא יעלו
 if the פסול item was already placed onto the מזבח it
 does not need to be removed, but if the פסול item was
 removed or fell off, לכתחילה it may not be returned to the
 מזבח.
 However,
 משלה בהן האור
 If the מזבח's flames did catch on to the פסול item, then
 אפילו אם ירדו יעלו
 Even לכתחילה the פסול item may be returned to the מזבח,
 because as Rashi explains;
 דנעשה לחמו של מזבח
 The item already became part of the מזבח's fire. ®

3 *אמר עולא*
**קומץ פיגול שהעלו על גבי המזבח
 פקע פיגולו ממנו**
 If the קומץ of a מנחה that became פיגול
 was burned on the מזבח,
 the קומץ איסור פיגול is removed from the קומץ,
 because

**אם אינו מתקבל
 היאך מביא אחרים לידי פיגול**
 Since the הקטרת הקומץ causes the פיגול to take effect,
 it must be considered a valid הקטרה.
 Otherwise, the rest would not become פיגול

Regarding all פסולים, it depends...

לא משלה בהן האור
 If the item was put onto the מזבח
 but the flames did not catch on to the פסול item,

ואם ירדו לא יעלו	אם עלו לא ירדו
<i>But if the פסול item was removed or fell off, לכתחילה it may not be returned to the מזבח.</i>	<i>בדיעבד, if the פסול item was already placed onto the מזבח it does not need to be removed,</i>

משלה בהן האור
 If the מזבח's flames did catch on to the פסול item,
אפילו אם ירדו יעלו
 Even פסול item may be returned
 to the מזבח,
 because as Rashi explains;
 דנעשה לחמו של מזבח
 The item already became part of the מזבח's fire.

4 And עולא needed to teach that even regarding קומץ פיגול we say

משלה בהן האור
אם ירדו יעלו

Because otherwise one might have thought האור בהן האור
only works for

אבר דמחבר

A limb that was always one solid piece because then we say

כיון דמשלה האור במקצתו
נקלט כולו בקדושה

Once the flames catch onto part of the אבר, the Kedushah spreads to the entire אבר.

However,

קומץ דמיפרת

A קומץ that is formed from many particles of flour, we say
במאי דמשלה מקומץ משלה

איך כדקאי קאי

Only the part that the flames caught on to receives the Kedushah, but it does not spread to the rest of the קומץ.

Therefore, עולא teaches us that even for קומץ we say
כוליה כחד אבר דמי

The קומץ is considered one solid piece. Therefore,

כיון דמשלה האור במקצתו
נקלט כולו בקדושה

4 And עולא needed to teach that even regarding קומץ פיגול

משלה בהן האור
אם ירדו יעלו

Because otherwise one might have thought האור בהן האור

However...

קומץ דמיפרת

A קומץ that is formed from many particles of flour,
we say

במאי דמשלה
מקומץ משלה
איך כדקאי קאי

Only the part that the flames caught on to receives the Kedushah, but it does not spread to the rest of the קומץ.

...only works for

אבר דמחבר

A limb that was always one solid piece because then we say

כיון דמשלה האור
במקצתו
נקלט כולו
בקדושה

Once the flames catch onto part of the אבר, the Kedushah spreads to the entire אבר.

Therefore, עולא teaches us that even for קומץ we say

כוליה כחד אבר דמי

The קומץ is considered one solid piece.

Therefore,

כיון דמשלה האור במקצתו
נקלט כולו בקדושה

5 And רב אחאי adds;
האי קומץ פיגול דפלגיה מחית אארעא
ופלגיה אסקיה אמערכה
ומשלה בו האור
If the קומץ was split into two halves, and one half קומץ remained below, while the other half קומץ was put onto the מזבח and the flames caught on to it,
מסיקנא ליה לכוליה לכתחלה
מזבח even the first half may be brought onto the
because as Rashi explains
דהא כי אסקיה לכוליה, אהני לכוליה, ואע"ג דמיפרת
הלכך לא שנא עלה כולו לא שנא עלה אלא מקצתו
Since for a קומץ that was whole, we say that through משלה
the Kedushah spreads to the entire קומץ even
though it is מיפרת; ®
Therefore, even when the קומץ is split in two, the
Kedushah also spreads to the entire קומץ.
=====

5

רב אחאי

**האי קומץ פיגול
דפלגיה מחית אארעא
ופלגיה אסקיה אמערכה
ומשלה בו האור**

*If the קומץ was split into two halves,
and one half קומץ remained below,
while the other half קומץ was put onto the מזבח
and the flames caught on to it,*

מסיקנא ליה לכוליה לכתחלה

*מזבח even the first half
may be brought onto the מזבח,
because as Rashi explains*

*דהא כי אסקיה לכוליה, אהני לכוליה,
ואע"ג דמיפרת
הלכך לא שנא עלה כולו
לא שנא עלה אלא מקצתו*

*Since for a קומץ that was whole,
we say that through משלה
the Kedushah spreads to the entire קומץ
even though it is מיפרת;*

*Therefore, even when the קומץ is split in two,
the Kedushah also spreads to the entire קומץ.*

6 The Gemara proceeds with a related Halachah:

אמר רבי יוחנן
הפיגול והנותר והטמא שהעלן לגבי מזבח
פקע איסור מהן

If a Korban that was either נותר or טמא was brought and burned on the מזבח, the איסור is removed and one who eats from the נותר וטמא is not liable, because since it was משלה בהן האור נעשה לחמו של מזבח

The Gemara questions this from a Braisa that discusses four sources for the following distinction regarding חיוב אכילת קדשים בטומאה כרת

טומאת הגוף
חייב
טומאת בשר
פטור

A טמא person who ate a Korban that was טהור, is liable to כרת.

But a טמא person who ate a Korban that was טהור, is liable only to Malkos, but not to כרת.

The Pasuk of טומאת הגוף states as follows;
'והנפש אשר תאכל בשר מזבח השלמים אשר לה וטומאתו עליו

ונכרתה הנפש ההוא מעמיה

How do we interpret the words וטומאתו עליו?

Perhaps the words וטומאתו עליו refer to טומאת הגוף because שהרי עוסק בה והולך

The previous Pasuk כל טהור יאכל בשר certainly refers to the person, which implies that the following Pasuk also refers to a person that became טמא.

OR

Perhaps וטומאתו עליו refers to טומאת בשר because the Pasuk first uses the words והנפש אשר תאכל

; והנפש אשר תאכל בשר

And the Pasuk then changes to עליו

; ולשון זכר

This must refer to טומאת בשר but not to טומאת הגוף which would require the word עליה, a נקבה.

6

The Gemara proceeds with a related Halachah:

אמר רבי יצחק אמר רבי יוחנן
הפיגול והנותר והטמא
שהעלן לגבי מזבח
פקע איסור מהן

If a Korban that was either נותר or טמא was brought and burned on the מזבח, the איסור is removed and one who eats from the נותר וטמא is not liable,

because since it was

משלה בהן האור
נעשה לחמו של מזבח

טומאת בשר
פטור

A person who ate a Korban that was טמא, is liable only to Malkos.

טומאת הגוף
חייב

A טהור person who ate a Korban that was טהור, is liable to כרת.

והנפש אשר תאכל בשר
מזבח השלמים אשר לה
וטומאתו עליו

ונכרתה הנפש ההוא מעמיה

Perhaps וטומאתו עליו refers to טומאת בשר because the Pasuk first uses the words

והנפש אשר תאכל

The גוף is mentioned with a נקבה;

And the Pasuk then changes to זכר

וטומאתו עליו

This must refer to טומאת בשר but not to טומאת הגוף which would require the word עליה, a נקבה.

Perhaps וטומאתו עליו refer to טומאת הגוף because

שהרי עוסק בה והולך

The previous Pasuk of כל טהור יאכל בשר certainly refers to the person, which implies that the following Pasuk also refers to a person that became טמא.

7 Therefore, the Braisa gives four sources that וטומאתו עליו does refer to טומאת הגוף and not to טומאת בשר.

1.

The Pasuk of טומאתו עליו says there is a גזירה שוה of the word

The Pasuk of טומאתו עליו states

טומאתו עליו

And the Pasuk of טומאתו עליו states

עוד טומאתו בו

מה להלן בטומאת הגוף הכתוב מדבר

אף כאן בטומאת הגוף הכתוב מדבר

2.

הואיל ונאמרו קדשים בלשון רבים

ונאמרה טומאה בלשון יחיד

בטומאת הגוף הכתוב מדבר

Since the Pasuk first states זבח השלמים and refers to

the בשר in plural, and the Pasuk then changes to וטומאתו

עליו in singular and not וטומאתם עליהם in plural, this

indicates that וטומאתו עליו refers to טומאת הגוף and not

טומאת בשר.

7

Therefore, the Braisa gives four sources that טומאת הגוף refers to וטומאתו עליו

1

תנא קמא

טומאתו עליו: There is a גזירה שוה of the word

And the Pasuk of ביאת מקדש בטומאה states

עוד טומאתו בו

מכאן
טומאת פשוט
בכתוב מדבר

The Pasuk of אכילת קודש בטומאה states

טומאתו עליו

אף כאן
טומאת פשוט
בכתוב מדבר

2

רבי יוסי

הואיל ונאמרו קדשים בלשון רבים ונאמרה טומאה בלשון יחיד בטומאת הגוף הכתוב מדבר

Since the Pasuk first states זבח השלמים and refers to the בשר in plural, and the Pasuk then changes to וטומאתו עליו in singular and not וטומאתם עליהם in plural, this indicates that וטומאתו עליו refers to טומאת הגוף and not טומאת בשר.

8

3. טומאת הגוף is from the next Pasuk

וּנְפֶשׁ כִּי תִגַּע בְּכָל טָמֵא וְגו' וְאָכַל מִבֶּשֶׂר זֶבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לַה' וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מֵעַמִּיָּה

ואכל בטומאת הגוף הכתוב מדבר

As ר' יצחק בר אבודימי explains

הואיל ופתח הכתוב בלשון נקבה וסיים בלשון נקבה ולשון זכר באמצע בטומאת הגוף הכתוב מדבר

The second Pasuk starts and ends with a נקבה, but mentions a זכר in between, as the Pasuk starts with וְאָכַל מִבֶּשֶׂר זֶבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לַה' and ends with וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מֵעַמִּיָּה; טומאת הגוף and mentions in between. Nevertheless, they all refer to טומאת הגוף; So too, in the first Pasuk, it starts with וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מֵעַמִּיָּה and then states וְאָכַל מִבֶּשֶׂר זֶבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לַה', a זכר. Nevertheless, they all refer to טומאת הגוף.

8

3

כי

טומאת הגוף וטומאתו עליו refers to is from the next Pasuk

וּנְפֶשׁ כִּי תִגַּע בְּכָל טָמֵא וְגו' וְאָכַל מִבֶּשֶׂר זֶבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לַה' וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מֵעַמִּיָּה

טומאת הגוף הכתוב מדבר

explains ר' יצחק בר אבודימי

הואיל ופתח הכתוב בלשון נקבה וסיים בלשון נקבה ולשון זכר באמצע בטומאת הגוף הכתוב מדבר

וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר	וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ
תֹּאכַל בֶּשֶׂר	כִּי תִגַּע
מִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים	בְּכָל טָמֵא וְגו'
אֲשֶׁר לַה'	וְאָכַל מִבֶּשֶׂר
וְטוֹמְאָתוֹ עָלָיו	זֶבַח הַשְּׁלָמִים
וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ	אֲשֶׁר לַה'
הַהוּא...	וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ
	הַהוּא מֵעַמִּיָּה
טומאת הגוף	טומאת הגוף

לשון נקבה (circled in red)

לשון זכר (circled in red)

לשון נקבה (circled in red)

9

4.
 מי שטומאה פורחת ממנו יצא בשר שאין טומאה פורחת ממנו
 Only a טומאה that is removable, such as טומאת הגוף that can be removed through במקוה במקוה, but not בשר טומאת בשר that is not removable.

The Gemara now asks if we are to say that טמא שהעלן לגבי מזבח פקע איסור מהן
 Then הרי טומאה פורחת ממנו על ידי האור
 Even בשר טומאת בשר can be removed if the בשר was placed on the מזבח and בהן האור ומשלה בהן האור?

The Gemara offers two answers:

1.
 רב פפא says
 בבשר שלמים עסקינן דלא חזי להקרבה
 The Pasuk refers to the meat of a קרבן שלמים that is eaten by the owner and is not burned on the מזבח.
2.
 רבינא says the words imply
 מי שטומאה פורחת ממנו כשהוא שלם יצא בשר דבר שאין טומאה פורחת כשהוא שלם אלא כשהוא חסר
 can be removed through במקוה במקוה while the person is whole;
 However, בשר טומאת בשר can only be removed after the meat is partially burned on the מזבח, but not when it's whole.

9

4

אחרים

The words וטומאתו עליו imply
 מי שטומאה פורחת ממנו יצא בשר שאין טומאה פורחת ממנו
 Only a טומאה that is removable, such as טומאת הגוף that can be removed through במקוה במקוה, but not בשר טומאת בשר that is not removable.

?

If we are to say that
 טמא שהעלן לגבי מזבח פקע איסור מהן

Then

הרי טומאה פורחת ממנו על ידי האור

Even בשר טומאת בשר can be removed if the בשר was placed on the מזבח and בהן האור ומשלה בהן האור?

1

נה ספא

בבשר שלמים עסקינן דלא חזי להקרבה
 The Pasuk refers to the meat of a קרבן שלמים that is eaten by the owner and is not burned on the מזבח.

2

רביןא

The words וטומאתו עליו imply
 מי שטומאה פורחת ממנו כשהוא שלם יצא בשר
 דבר שאין טומאה פורחת כשהוא שלם אלא כשהוא חסר
 טבילה במקוה במקוה טומאת הגוף while the person is whole;
 However, בשר טומאת בשר can only be removed after the meat is partially burned on the מזבח, but not when it's whole.